

സൂറ- 28 / അൽ ഖസ്യസ്

സൂക്തം: 71-75

നീതി സ്ഥിരപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള സകലമാന ഉപാധികളും പൂർത്തിയാക്കിക്കൊണ്ടായിരിക്കും അല്ലാഹുവിന്റെ കോടതിയിൽ വിചാരണ നടക്കുക. അതിന്റെ ഭാഗമായി പൈശാചിക മാർഗത്തിൽ ജീവിച്ച ഓരോ സമുദായത്തോടും അവർ അവകാശപ്പെട്ടിരുന്ന ദൈവങ്ങളെ ഹാജരാക്കാനാവശ്യപ്പെടും. ആ ദൈവങ്ങളിലേറെയും മിഥ്യാസങ്കല്പങ്ങളായിരിക്കും. സംഭവലോകത്ത് അസ്തിത്വമുള്ള വല്ലവരും ഉണ്ടെങ്കിൽ അവർ നൽകുന്ന മൊഴി ഈയാളുകളുടെ മാർഗ്ഗച്യുതിയിൽ തങ്ങൾക്ക് പങ്കില്ലെന്നും അവർ തന്നെയാണവരുടെ പതനത്തിനുത്തരവാദികൾ എന്നുമായിരിക്കും.

71. പ്രവാചകൻ ഈ സത്യനിഷേധികളോട് ചോദിക്കുക: നിങ്ങൾ ആലോചിച്ചു നോക്കിയിട്ടുണ്ടോ; ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പനാൾ വരെ അല്ലാഹു രാവിനെ ഇടവേളയില്ലാത്തവിധം സ്ഥിരമാക്കി വെച്ചിരുന്നുവെങ്കിൽ നിങ്ങൾക്ക് ചൂടും വെളിച്ചവും നൽകാൻ അല്ലാഹുവല്ലാത്ത ഏതു ദൈവമാണുള്ളത്? നിങ്ങൾ കേൾക്കുന്നില്ലയോ!?

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّيْلَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُم بِضِيَاءٍ أَفَلَا تَسْمَعُونَ ﴿٧١﴾

72. ഇനിയും ചോദിക്കുക: ആലോചിച്ചു നോക്കിയിട്ടുണ്ടോ, ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പനാൾ വരെ അല്ലാഹു പകലിനെ ഇടവേളയില്ലാത്ത വിധം സ്ഥിരമാക്കിയിരുന്നുവെങ്കിൽ നിങ്ങൾ വിശ്രമം കൊള്ളുന്ന ഇരവരുളാൻ അല്ലാഹുവല്ലാതെ ഏതു ദൈവമാണുള്ളത്? നിങ്ങൾ കാണുന്നില്ലയോ!?

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُم بِلَيْلٍ تَسْكُنُونَ فِيهِ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٧٢﴾

73. രാപ്പകലുകളെ നിങ്ങൾ വിശ്രമം കൊള്ളാനും അവന്റെ അനുഗ്രഹം തേടാനും അവനോട് നന്ദിയും കൂറും ഉള്ളവരായി വർത്തിക്കാനും ഉതകുവണ്ണം സംവിധാനിച്ചുതന്നത് അവന്റെ അപാരമായ കാര്യബുദ്ധിയാകുന്നു.

وَمِنْ رَحْمَتِهِ جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَعَلَّامٌ تَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾

71-73

(പ്രവാചകൻ ഈ സത്യനിഷേധികളോട് ചോദിക്കുക) നീ പറയുക = قُلْ
 നിങ്ങൾ കണ്ടുവോ (ആലോചിച്ചു നോക്കിയിട്ടുണ്ടോ?) = أَرَأَيْتُمْ
 രാവിനെ = اللَّيْلَ അല്ലാഹു നിങ്ങളുടെ മേൽ ആക്കിയി(വെച്ചി)രുന്നുവെങ്കിൽ = إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ
 ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പനാൾ വരെ = إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ (ഇടവേളയില്ലാത്തവിധം) സ്ഥിരമായ നിലയിൽ = سَرْمَدًا
 അല്ലാഹുവല്ലാത്ത = غَيْرُ اللَّهِ ആരാണു ദൈവം (ഏതു ദൈവമാണുള്ളത്) = مَنْ
 (ചൂടും) വെളിച്ചവും = بِضِيَاءٍ നിങ്ങൾക്ക് കൊണ്ടുവരുന്നു (നൽകാൻ) = يَأْتِيكُم
 നീ പറയുക (ഇനിയും ചോദിക്കുക) = قُلْ നിങ്ങൾ കേൾക്കുന്നില്ലയോ = أَفَلَا تَسْمَعُونَ

നിങ്ങൾ കണ്ടുവോ (ആലോചിച്ചു നോക്കിയിട്ടുണ്ടോ?) = **أَرَأَيْتُمْ**
 അല്ലാഹു പകലിനെ (ഇടവേളയില്ലാത്തവിധം) നിങ്ങളുടെ മേൽ സ്ഥിരമാക്കിയിരുന്നവരിൽ = **إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرْمَدًا**
 അല്ലാഹു അല്ലാത്ത ആരാണ് ദൈവം (ഏതു ദൈവമാണുള്ളത്?) = **مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ** ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പനാൾ വരെ = **إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ**
 നിങ്ങൾക്ക് രാത്രി കൊണ്ടുവരുന്ന (ഇരവരുമാൻ) = **يَأْتِيكُمْ بِاللَّيْلِ**
 അതിൽ നിങ്ങൾ വിശ്രമം കൊള്ളു(റാനുള്ള)നതിനു വേണ്ടി = **تَسْكُنُونَ فِيهِ**
 അവന്റെ (അപാരമായ) കാര്യത്തിൽപെട്ടതാകുന്നു = **وَمِنْ رَحْمَتِهِ** നിങ്ങൾ കാണുന്നില്ലയോ = **أَفَلَا تَنْبُصُونَ**
 രാപ്പകലുകളെ നിങ്ങൾക്ക് ആക്കിയ(സംവിധാനിച്ചു തന്ന)ത് = **جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ**
 നിങ്ങൾ അവന്റെ അനുഗ്രഹം തേടാനും = **وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ** അതിൽ നിങ്ങൾ വിശ്രമം കൊള്ളാൻ(നും) = **لِتَسْكُنُوا فِيهِ**
 നിങ്ങൾ നന്ദി ചെയ്തേക്കാാനും (അവനോട് നന്ദിയും കുറുമുള്ളവരായി വർത്തിക്കാനും) = **وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ**

അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തെയും പ്രപഞ്ചത്തിന്മേലുള്ള അവന്റെ പരമാധികാരത്തെയും വിധികർത്തൃത്വത്തെയും കുറിച്ച് ഉണർത്തിയ ശേഷം ആയാമാർദ്ദിമ്യങ്ങൾ വിളിച്ചോടുന്ന പ്രാപഞ്ചിക പ്രതിഭാസങ്ങളിലേക്ക് ശ്രദ്ധ ക്ഷണിക്കുകയാണ്. ഏറ്റം ലളിതവും സർവ്വതൃ ദൃശ്യവുമായ പ്രതിഭാസമാണ് രാപ്പകൽ ദേദം. പ്രപഞ്ചത്തിൽ കാണപ്പെടുന്ന സകല സജീവ സൃഷ്ടികളുടെയും നിലനിൽപ്പ് അതിനെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു. പക്ഷേ, ചിരപരിചയത്താൽ മനുഷ്യൻ അതിന്റെ മഹത്വവും പ്രാധാന്യവും അവഗണിക്കുകയാണ്. ജീവശാസ്ത്രപരവും ഗോളശാസ്ത്രപരവുമായ ഒട്ടേറെ രഹസ്യങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നതാണ് രാപ്പകൽ ദേദം. അതൊക്കെ മനസ്സിലാക്കാൻ അഗാധമായ മനനവും ഗവേഷണവും ആവശ്യമുണ്ട്. അതൊന്നുമില്ലാതെ സാമാന്യ ജനത്തിന് ജീവിതാനുഭവത്തിലൂടെ അനായാസം ഗ്രഹിക്കാവുന്ന കാര്യമാണ് ഇവിടെ പരാമർശിക്കുന്നത്. ജീവിതത്തിന്റെ ശ്രമവും വിശ്രമവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണ്. ശ്രമത്തിലൂടെയാണ് സമൃദ്ധിയും സൗഭാഗ്യവുമുണ്ടാകുന്നത്. വിശ്രമത്തിലൂടെ ശാന്തിയും സമാധാനവും കൈവരുന്നു. ശ്രമവും വിശ്രമവും രാപ്പകൽ പോലെ ഇടവിട്ടനുഭവിക്കേണ്ടതാണ്. രാവിയും പകലിയും അവയുടേതായ ധർമ്മമുണ്ട്. പരിശ്രമത്തിനുകുന്ന വെളിച്ചവും ഉന്മേഷവും ഉഷ്മാവുമുള്ള അന്തരീക്ഷമാണ് പകൽ. വിശ്രമത്തിനുകുന്ന നിശ്ചലവും അലസവുമായ അന്തരീക്ഷമാണ് രാവ്. ആലോചിച്ചു നോക്കിയാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ നിസ്തുലമായ സൃഷ്ടി വൈഭവത്തിന്റെയും ആസൂത്രണപാടവത്തിന്റെയും നിദർശനമാണി പ്രതിഭാസമെന്നു കാണാം. രാത്രി നിദ്ര പൂകാനും വിശ്രമിക്കാനും ഇരുളിന്റെ മെത്ത വിരിച്ചുതരികയും പ്രഭാതോദയത്തോടെ പരിശ്രമിക്കാനും അന്നം തേടാനും പര്യാപ്തമായ നവോന്മേഷത്തിന്റെയും വെളിച്ചത്തിന്റെയും വേദി തുറന്നുതരികയും ചെയ്യുന്നതിൽ അല്ലാഹുവല്ലാത്ത ആർക്കെങ്കിലും എന്തെങ്കിലും കൈയുണ്ടെന്നു പറയാമോ? ഇനി നിങ്ങൾ ദിനേന ഇടവിട്ടനുഭവിക്കുന്ന രാവിയെ

അല്ലാഹു സ്ഥിരമായി നിലനിർത്തി എന്നു വിചാരിക്കുക. എങ്കിൽ നിങ്ങളുടെ അവസ്ഥയെന്താകും? പ്രഭാതം അന്യമായ രാവിയെ പ്രഭാതത്തിലേക്ക്, അല്ലെങ്കിൽ അസ്തമനം അന്യമായ പകലിയെ രാവിലേക്കു നയിക്കാൻ പ്രാപ്തമായ ഏതെങ്കിലും ശക്തി അല്ലാഹുവല്ലാതെ ഉള്ളതായി നിങ്ങൾ കാണുന്നുണ്ടോ? ഇടതടവില്ലാത്ത തുടർച്ചയാണ് **سَرْمَدًا** സ്ഥിരമായി നിലനിൽക്കുന്നതിന് **دَائِمًا** എന്നും പറയും. **نور**-ന്റെ പര്യായമാണ് **ضياء**. രണ്ടിന്റെയും ആശയത്തിൽ സൂക്ഷ്മമായ ഒരന്തരമുണ്ട്. ചുടും വെളിച്ചവും ചേർന്നതാണ് **ضياء**. വെളിച്ചം മാത്രമാണ് **نور**-ൽ പ്രധാനം. സൂര്യന്റേത് **ضياء** ആണ്. ചന്ദ്രന്റേത് **نور** -ഉം. എങ്കിലും സംസാര ഭാഷയിൽ രണ്ടും പര്യായ പദങ്ങളായി ഉപയോഗിക്കാറുണ്ട്. **لِتَبْتَغُوا** -ന്റെ ബന്ധം രാവിയെന്നോടാണ് **فَضْلِهِ** -യുടെ ബന്ധം പകലിയെന്നോടും. മനുഷ്യൻ ജീവിതാവശ്യങ്ങൾക്കുവേണ്ടി നടത്തുന്ന എല്ലാ പരിശ്രമങ്ങളും **ابْتِغَاءَ فَضْلِ اللَّهِ** ആണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹം നേടുന്നതിനു വേണ്ടിയുള്ള ഏതു പരിശ്രമവും അവന്റെ പ്രീതിക്കനുഗുണമായ രീതിയിലുള്ളതായിരിക്കണം. ദൈവദത്തമായ ഉപാധികൾ ദൈവത്തിന്റെ അനുവാദത്തിനും പ്രീതിക്കും വിരുദ്ധമായി ഉപയോഗിക്കുന്നത് അവർ തന്ന ആയുധംകൊണ്ട് അവനെത്തന്നെ ആക്രമിക്കുന്നതിനു തുല്യമാകുന്നു. ദൈവാനുഗ്രഹങ്ങളുടെ ലക്ഷ്യം മനുഷ്യജീവിതം സുഗമമാകുന്നതിനുവേണ്ടി പ്രയോജനപ്പെടുത്തുക എന്നതോടൊപ്പം അതിന്റെ ദാതാവായ അല്ലാഹുവിനോട് നന്ദിയും കുറും പുലർത്തിക്കൊണ്ട് അവൻ താൽപര്യപ്പെടുന്ന വിധത്തിൽ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുക എന്നതു കൂടിയായാകുന്നു. 71-ാം സൂക്തം **أَفَلَا تَسْمَعُونَ** (നിങ്ങൾ കേൾക്കുന്നില്ലയോ) എന്നും 72-ാം സൂക്തം **أَفَلَا تَنْبُصُونَ** (നിങ്ങൾ കാണുന്നില്ലയോ) എന്നുമാണ് സമാപിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത്. രാവിയുടെ ഇരുട്ടിൽ കാഴ്ച അപ്രസക്തമാണല്ലോ. പകൽ വെളിച്ചത്തിൽ കാര്യങ്ങൾ വ്യക്തമായി കണ്ടറിയാൻ കഴിയുന്നു. രാപ്പകലുകൾ മനുഷ്യന്റെ ഏറ്റവും പ്രബലമായ രണ്ട് ജ്ഞാനേന്ദ്രിയങ്ങളായ കേൾവിയെയും കാഴ്ചയെയും സൃഷ്ടിക്കുന്നുണ്ട്.

74. അവരെ വിളിച്ചുകൂട്ടുന്ന ആ നാൾ ഓർത്തുകൊള്ളട്ടെ. അന്ന് അവൻ അവരോട് ചോദിക്കും: എനിക്കുണ്ടെന്ന് നിങ്ങൾ വാദിച്ചിരുന്ന പങ്കാളികളൊക്കെ എവിടെ?

وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٧٤﴾

75. ഓരോ സമുദായത്തിൽനിന്നും നാം ഒരു സാക്ഷിയെ ഉൾപ്പെടുത്തുന്ന മാറ്റിനിർത്തും. അനന്തരം സത്യനിഷേധികളോട് കൽപിക്കും; നിങ്ങളുടെ വിശ്വാസങ്ങളും ആചാരങ്ങളും സത്യമാണെന്ന് സ്ഥാപിക്കുന്ന തെളിവുകളും ന്യായങ്ങളും സമർപ്പിക്കുവിൻ. സത്യം പൂർണ്ണമായും അല്ലാഹുവിന്റെ ഭാഗത്താണെന്ന് അനേകം അവർക്കു ബോധ്യമാകുന്നു. അവർ കെട്ടിച്ചമച്ച വ്യാജങ്ങളൊക്കെയും വഴിമാറിപ്പോയിരിക്കും.

وَنَزَعْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا فَقُلْنَا هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ فَعَلِمُوا أَنَّ الْحَقَّ لِلَّهِ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٧٥﴾

74,75

അവരെ വിളിച്ചുകൂട്ടുന്ന നാൾ (ഓർത്തുകൊള്ളട്ടെ) = وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ

എന്റെ പങ്കാളികൾ എവിടെ = أَيْنَ شُرَكَائِيَ അവൻ പറയും (അന്ന് അവരോട് ചോദിക്കും) = فَيَقُولُ

നാം ഉൾപ്പെടുത്തുന്ന (മാറ്റിനിർത്തും) = وَنَزَعْنَا (എനിക്കുണ്ടെന്ന്) നിങ്ങൾ വാദിച്ചിരുന്നവരായ = الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ

(ഒരു) സാക്ഷിയെ = شَهِيدًا എല്ലാ ഓരോ സമുദായത്തിൽനിന്നും = مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ

എന്നിട്ട് നാം പറഞ്ഞു (സത്യനിഷേധികളോട് കൽപിക്കും) = فَقُلْنَا

നിങ്ങളുടെ (വിശ്വാസങ്ങളും ആചാരങ്ങളും സത്യമാണെന്നു സ്ഥാപിക്കുന്ന) പ്രമാണങ്ങൾ = هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ

(തെളിവുകളും ന്യായങ്ങളും സമർപ്പിക്കുവിൻ)

സത്യം (പൂർണ്ണമായും) = فَعَلِمُوا أَنَّ الْحَقَّ لِلَّهِ അവർ അറിഞ്ഞു (ബോധ്യമാകുന്നു) = وَضَلَّ عَنْهُمْ

അവരിൽനിന്ന് പിഴച്ചുപോയി (വഴിമാറിപ്പോയിരിക്കും) = مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ (ഒരു ഭാഗത്ത്) ആണെന്ന് = اللَّهُ

അവർ കെട്ടിച്ചമച്ചിരുന്നത് (ന്ന വ്യാജങ്ങൾ ഒക്കെയും) = مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ

62-ാം സൂക്തത്തിന്റെ ആവർത്തനമാണ് ഈ സൂക്തം. പരലോക വിചാരണയുടെ മറ്റൊരു രംഗം അവതരിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ ആമുഖമായിട്ടാണ് ഈ ആവർത്തനം. നീതി സ്ഥിരപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള സകലമാന ഉപാധികളും പൂർത്തിയാക്കിക്കൊണ്ടായിരിക്കും അല്ലാഹുവിന്റെ കോടതിയിൽ വിചാരണ നടക്കുക. അതിന്റെ ഭാഗമായി പൈശാചിക മാർഗത്തിൽ ജീവിച്ച ഓരോ സമുദായത്തോടും അവർ അവകാശപ്പെടുന്ന ദൈവങ്ങളെ ഹാജരാക്കാനാവശ്യപ്പെടും. ആ ദൈവങ്ങളിലേറെയും മിഥ്യാസങ്കല്പങ്ങളായിരിക്കും. സംഭവലോകത്ത് അസ്തിത്വമുള്ള വല്ലവരും ഉണ്ടെങ്കിൽ അവർ നൽകുന്ന മൊഴി ഈയാളുകളുടെ മാർഗപ്രകാരം തങ്ങൾക്ക് പങ്കില്ലെന്നും അവർ തന്നെയാണവരുടെ പതനത്തിനുത്തരവാദികൾ എന്നുമായിരിക്കും. ഓരോ സമുദായത്തിന്റെയും കൂടെ അവരുടെ സന്മാർഗദർശകന്മാരുമായിരിക്കും. شَهِيد - സാക്ഷി എന്നാണ് മൂലപദം. സത്യവും ധർമ്മവും സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്ന ജീവിതം നയിച്ചുകൊണ്ട് ജനത്തെ മാർഗദർശനം ചെയ്യുന്നവരാണ് ഇവിടെ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന സാക്ഷി - شَهِيد. അതു പ്രവാചകനാകാം, പ്രവാചക ശിഷ്യന്മാരായാകാം, പിൽക്കാല പ്രബോ

ധകരാകാം. പ്രവാചകന്മാരാണ് ഉദ്ദേശ്യമെന്നാണ് വ്യാഖ്യാതാക്കൾ പൊതുവിൽ അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. അന്നഹ്ൽ 89-ാം സൂക്തത്തിലെ وَيَوْمَ نَبْعَثُ فِي كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا عَلَيْهِمْ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَجِئْنَا بِكَ شَهِيدًا عَلَى هَؤُلَاءِ (ഓരോ സമുദായത്തിലും അവർക്കെതിരെ സാക്ഷിയെ അവരിൽനിന്നുതന്നെ നാം എഴുന്നേൽപ്പിക്കുന്ന നാളിനെ ഓർത്തുകൊള്ളുക. ഈ ജനത്തിനെതിരെയുള്ള സാക്ഷിയായി നിന്നെയും ഹാജരാക്കും) എന്ന വചനം അതിനു തെളിവായി ഉന്നയിക്കപ്പെടുന്നു. 65-ാം സൂക്തത്തിലെ مَاذَا أَجْتَبْتُمُ الْمُسْلِمِينَ - ദൈവദൂതന്മാർക്ക് നിങ്ങൾ നൽകിയ ഉത്തരമെന്തായിരുന്നു - എന്ന ചോദ്യത്തിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ ഈ വ്യാഖ്യാനം പ്രസക്തമാകുന്നു. പലതും ചേർന്ന മിശ്രിതത്തിൽനിന്ന് ഒന്നിനെ വേർതിരിച്ച് ഉൾപ്പെടുത്തുകയാണ് عَز. ഓരോ സമുദായവും വിചാരണക്ക് ഹാജരാക്കപ്പെടുമ്പോൾ കൂടെ അവരുടെ ശിഷ്ടരും ദുഷ്ടരുമായ നേതാക്കളും ആചാര്യന്മാരും ആരാധ്യന്മാരും പ്രവാചകന്മാരും എല്ലാം ഉണ്ടായിരിക്കും. അതിൽനിന്ന് സമു

ദായത്തിൽ സത്യപ്രബോധനം നിർവഹിച്ച പ്രവാചകന്മാരെ അല്ലെങ്കിൽ സത്യസാക്ഷികളായി ജീവിച്ച സജ്ജനങ്ങളെ പ്രത്യേകം വേർതിരിച്ചു നിർത്തി സാക്ഷിമൊഴിയെടുക്കുന്നതിനെയാണ് **شاهد** എന്ന പദപ്രയോഗം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ഈ ജനം തങ്ങൾ പ്രബോധനം ചെയ്ത ആത്മീയ സത്യങ്ങളും കാണിച്ചു കൊടുത്ത ധാർമിക-സദാചാര ക്രമങ്ങളുമെല്ലാം ധിക്കാരപൂർവ്വം തള്ളിക്കളഞ്ഞുകൊണ്ട് പൈശാചിക ദുശ്ശക്തികൾ കാണിച്ചുകൊടുത്ത അസത്യവും അധർമ്മവും അനീതിയും അനുവർത്തിക്കുകയായിരുന്നുവെന്ന് മൊഴിനൽകും. തുടർന്ന് അല്ലാഹു ആ ജനങ്ങളോടു ചോദിക്കുന്നു: ശരി, നിങ്ങൾ ആരാധിച്ചിരുന്ന ദൈവങ്ങൾ സത്യദൈവങ്ങളാണെന്നതിനും സ്വീകരിച്ച വിശ്വാസങ്ങൾ സത്യവിശ്വാസങ്ങളാണെന്നതിനും കൈക്കൊണ്ട ആചാരങ്ങൾ ധർമ്മവും നീതിയും ആയിരുന്നുവെന്നതിനും അവലംബിച്ച തെളിവുകളും ന്യായങ്ങളും സമർപ്പിക്കൂ.

നേരത്തേ 66-ാം സൂക്തത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ച പോലെ ഈ ആവശ്യത്തിനു മുമ്പിലും അവർക്കു മിണ്ടാട്ടം മുട്ടിപ്പോകുന്നു. ബഹുദൈവ വിശ്വാസവും വിഗ്രഹാരാധനയും സ്വയംകൃതമായ അനാചാരങ്ങളുമെല്ലാം ഭൗതിക ലോകത്ത് അതിന്റെ വക്താക്കൾ ആശയജഡിലമായ സിദ്ധാന്തങ്ങളും തത്ത്വശാസ്ത്രങ്ങളും അവതരിപ്പിച്ച് വലിയ വായാലേ സ്ഥാപിച്ചിരുന്നു. അപ്പോഴൊക്കെ യഥാർത്ഥത്തിൽ സ്ഥാപിതമായിരുന്നത് അവരുടെ വാഗ്വിലാസവും തർക്കവൈഭവവുമായിരുന്നു.

പക്ഷേ, അല്ലാഹുവിനു മുമ്പിൽ അസത്യത്തെ സത്യമായി അവതരിപ്പിക്കാൻ ഒരു തർക്കവിശാരദനും കഴിയില്ല. കാരണം ഹൃദയങ്ങളിലൊളിഞ്ഞിരിക്കുന്നതെന്തെന്ന് വ്യക്തമായി അറിയുന്നവന്റെ മുമ്പിലാണ് അവർ നിൽക്കുന്നത്. അവർ കെട്ടിച്ചമച്ച കൃത്രിമ തത്ത്വശാസ്ത്രങ്ങളും സിദ്ധാന്തങ്ങളും അവരെ തുണച്ചിരുന്ന പൈശാചിക ശക്തികളും ശിപാർശകരായി കരുതിയ പുണ്യാത്മാക്കളുമെല്ലാം അവരിൽനിന്ന് വഴിമാറിപ്പോകുന്നു. ഇപ്പോൾ അല്ലാഹുവിന്റെ മുമ്പിൽ വെളിപ്പെടുന്നതാണ് തികഞ്ഞ സത്യമെന്ന്, അഥവാ തങ്ങൾ പുണ്യങ്ങളായി അനുഷ്ഠിച്ചിരുന്ന അനാചാരങ്ങളോ ദൈവങ്ങളായി ആരാധിച്ചിരുന്ന വിഗ്രഹങ്ങളോ ശിപാർശകരായി പ്രതീക്ഷയർപ്പിച്ചിരുന്ന പുണ്യാത്മാക്കളോ ഒന്നും തങ്ങളെ രക്ഷിക്കാനില്ലെന്നും സത്യവിശ്വാസവും സൽക്കർമ്മവും മാത്രമേ രക്ഷാകരമായിട്ടുള്ളുവെന്നും അവർക്ക് ബോധ്യമാകുന്നു.

62-ാം സൂക്തം മുതൽ 74-ാം സൂക്തം വരെ **مُؤْتَمِرِينَ** എന്ന് മൂന്നു വട്ടം ആവർത്തിച്ചിരിക്കുന്നു. വിചാരണാ മഹാസഭയുടെ ഭയാനകതയും വിഹ്വലതയും പേർത്തും പേർത്തും ഓർമ്മിപ്പിക്കാനാണിത്. മൂന്നു സൂക്തങ്ങളും സൂചിപ്പിക്കുന്നത് ഒരേ ദിനത്തെയും വിളിയെയുമാണ്. മൂന്നും മൂന്നു വിളിയും നാളുമാവാമെന്ന അഭിപ്രായവും ഉന്നയിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. പരലോകത്ത് സംഭവിക്കുന്ന കാര്യങ്ങളാണതെല്ലാം. ഈ ലോകത്തിരിക്കുന്നവർ ഖുർആനും പ്രവാചകനും പറഞ്ഞതിലപ്പുറം അതേക്കുറിച്ചന്വേഷിക്കുന്നത് ആശാസ്യമല്ല.